

BUNA BLANKA-BORÓKA

Magyar Nyelv és Irodalom
BA, 5. félév
Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:
Farmati Anna
adjunktus, RO BBTE

„AZ HARMADIK ÉLETÉNEK SZERÉBEN.” ÁRPÁD- HÁZI SZENT ERZSÉBET ARCULATAI A KORA ÚJKORI PRÉDIKÁCIÓKBAN

Kulcsszavak: *dinasztikus versengés; felmentés; karitativitás; önrendelkezés*

A dolgozat témája: összehasonlító szövegelemzés a kora újkori Erzsébet-, illetve tematikailag releváns prédikációkon a nőszent recepciójának időbeli alakulása és a kanonikus gondolkodásra gyakorolt hatása szempontjából.

A dolgozat tartalmi összefoglalója: a középkori Erzsébet-legendák vizsgálata számos hajszáltrepedést fedezett fel, hiszen a férjes asszony újító életszentsége szétfeszítette a korabeli kánont. A kultusz újdonságait még befogadni képtelen kortársak a hagyományos aszketikus modell szerint próbálták ábrázolni őt, elrejtve ezzel szinte mindent, amit a következő generációk látni és értékelni igyekeztek benne. Ez utóbbiak már olyannyira integrálták a szent asszonyt az általa is megalapozott szentségisménybe, hogy mostmár emiatt tévesztették szem elől reformer voltát. Az általában az asszonyokhoz és/vagy asszonyokról szóló prédikációk pedig arra mutatnak, hogy Erzsébet életpéldája hosszútávon nem befolyásolta a nőkről való általános gondolkodást elképesztő európai népszerűsége ellenére sem. Vizsgálatom során a társadalomtörténeti változások kontextusában igyekszem nyomon követni az Erzsébet-recepció alakulását a kora újkori magyar egyházi irodalomban, feltárva az újabb hajszáltrepedéseket a szent arcképén. Az eltérések nemcsak az első vitákhoz képest meglepőek, de az egykorú szövegek is több különböző életutat festenek le, melyeknek különböző szakaszai önmagukban is teljesen más életminőségeket képviselnek: a leányt, az asszonyt, az úrnőt, az anyát, az özvegyet, a szentet.